

In memoriam

Augustinus Louis Damen

Petrus Damen en Paulina Kockx emigreerden kort na hun huwelijk vanuit het Noord-Brabantse platteland in Nederland naar Wuustwezel. Ze kochten er een klein huis en één hectare schrale heidegrond waarop vader fruit en groenten teelde. Louis werd er geboren op 16 oktober 1933. Hij had een oudere zus en broer, Louisa en Jan. Na hem volgden nog twee zussen en twee broers, Maria, Neel, Gustaaf en Julia. Er was nog een vierde zusje Anna Cornelia, dat in 1939 overleed ten gevolge van een longontsteking. In 1961 verhuisde het gezin naar Brecht.

Thuis groeide Louis op in een diep christelijke sfeer en op achtjarige leeftijd werd hij misdienaar in de kapel van Brakel. Als kind groeide in hem reeds het ideaal om priester te worden. Na de lagere school in Wuustwezel wilde hij dan ook graag verder studeren, meer bepaald in het Sint-Michielscollege van Brasschaat. Dit werd mogelijk omdat de rector van het college, Justinus Dockx, aan zijn ouders verzekerde dat het college zijn studies zou bekostigen. Tijdens de retorica maakte hij zijn wens bekend om norbertijn van Averbode te worden. In de kerstvakantie ging hij kennismaken in de abdij en in de vroege morgen van 20 augustus 1953 vertrok hij, vergezeld van zijn ouders, voorgoed naar de abdij van Averbode. Hij werd er ontvangen door novicemeester Donatiaan De Clerck en hij maakte kennis met de drie andere nieuwe

Novice Augustinus in 1953

kandidaten voor het noviciaat: Roger Van Campenhout, Jan Gerits en Alfons Zegers. Ze ontvingen het witte habijt op 12 september uit de handen van abt E. Gisquière. Hierbij ontving Louis de kloosternaam Augustinus. Twee jaar later legde hij tijdelijke geloften af en op 12 september 1958 deed hij zijn plech-

Abt Ulrik Geniets bezoekt Brazilië

tige professie. Rond dit laatste was er wel wat commotie omdat Augustinus samen met zijn jaargenoot Bavo op een nacht betrappt waren door broeder Fons terwijl zij de Franstalige opschriften 'Clôture' doorstreepten met rode verf. Hiertoe waren ze aangezet door cfr. Wim Wuyts. Samen met zijn jaargenoten werd hij priester gewijd op 19 juli 1959 door Mgr. Boleslas Sloskans, een Russische bisschop die na vervolging en gevangenschap in België in ballingschap verbleef.

Na zijn priesterwijding en eremissen werd Augustinus naar Rome gestuurd om er theologie te studeren aan de Gregoriana universiteit. In 1962 behaalde

hij er de licentie theologie. In datzelfde jaar vroeg abt Gisquière hem om naar Brazilië te vertrekken om er theologie te doceren in onze stichting in Brazilië, meer bepaald in het seminarie van Pirapora do Bom Jesus. Die benoeming kwam bij Augustinus hard aan. Hij had het niet verwacht. Hij had eerder gehoopt om leraar te worden aan het Sint-Michielscollege in Brasschaat. Doch in de maanden voor zijn vertrek groeide zijn enthousiasme en in Braken werden benefietacties gedaan om geld in te zamelen voor de missie in Brazilië. Op 12 december 1962 vertrok Augustinus naar Brazilië en werd in de abdij voor hem het *In viam pacis* gezongen. Op de luchthaven aldaar werd hij opgewacht door de confraters Celestinus, Ignatius en Godfried. Gedurende 25 jaar was hij werkzaam in Pirapora. Hij doceerde theologie aan de priesteropleiding. Van 1964 tot 1968 was hij er tevens opleidingsverantwoordelijke voor de novicen en jonge fraters.

Een benefietactie ten voordele van de missiewerken van Augustinus in Essen (1991) met abt Ulrik Geniets en medebroeder Werner Fierens

Centrum voor drugsverslaafde vrouwen in Campestre

Ook gaf hij er les aan het kleinseminarie. Nadat in 1968 de eigen priesteropleiding ophield, was hij actief in het heiligdom van de Goede Jezus met de opvang van de talrijke bedevaarders. Naar eigen zeggen doopte hij er meer dan 20.000 kinderen. Tevens nam hij de pastoraal op zich van de wijk Vila Nova aan de andere kant van de rivier Tietê. In deze arbeiderswijk en vooral bij de houthakkersfamilies in de wijk Sitio Velho werd hij geconfronteerd met armoede en wantoestanden. Hij onderhield contacten met de Guarini en Kariri indianenstammen. Augustinus spande zich in om de levensomstandigheden te verbeteren door een reeks sociale projecten o.m. voor hulpgoederen, kleding, wa-

terfilters en bedden. Hier was het dat Augustinus de volle draagwijdte van Jezus' woorden in het Mattheüsevangelie heeft begrepen: *Al wat jij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders, hebt ge voor Mij gedaan* (Mt 25,40). Daar werd voor hem duidelijk dat zijn roeping als priester, als missionaris niet alleen bestond in de verkondiging van het evangelie met woorden, maar steeds ook in concrete daden. De woorden van de apostel Jakobus: *Het geloof zonder de werken is dood* (Jk 2,26) waren hem zeer dierbaar.

Om de hulpprojecten van Augustinus mogelijk te maken werden aan het thuisfront vanaf 1973 initiatieven genomen om financiële en materiële on-

Volkshospitaal dat de naam draagt van zijn moeder Paulina Damen-Kockx

dersteuning te bieden. Familie en vrienden startten met benefietacties. De 'Vriendenkring pater Damen' werd opgericht in België en Nederland voor het verzenden van kleding en hulpgoederen. Zijn moeder Paulina 'Plientje' richtte een naaiking op en zou gedurende 20 jaar kleding herstellen en inpakken. In Brecht werd het 'Brechts-Braziliaanse jeugdkoor pater Damen' opgericht dat geld inzamelde en werden er Braziliaanse benefietfeesten georganiseerd.

In 1988 werd hem voorgesteld om naar de gemeenschap van Jaú te verhuizen, doch met toelating van abt Geniets werd hij pastoor in Bandeiro do Sul (Minas Gerais) 300 km verder. Een streek met plantages van koffie,

Bouw van een school voor gehandicapte kinderen in Campestre (2001)

Inzegening van een retraitehuis (25 november 2000) met bisschop José Geraldo van Guaxupe, aartsbisschop Ricardo Chaves O. Præm. en Bonifaas Hartmann, abt van Jaú

bananen en bamboe. Hier heeft hij talrijke en belangrijke bouwprojecten gerealiseerd: herstel van de kerk, een nieuwe pastorij en gemeenschapscentrum, een parochiezaal en jeugdcentrum. Zijn grootste project was de bouw en de inrichting van een groot volkshospitaal dat uit dankbaarheid genoemd werd naar zijn moeder 'Donna Paulina Damen-Kockx'. Het was bedoeld voor basisgezondheidszorg en eerstehulpverpleging. Het hospitaal werd ingehuldigd in 1996, doch bleef wegens allerhande moeilijkheden gesloten van 1998 tot 2003. In 1999 bouwde hij een groot retraitehuis, in 2003 een chirurgisch blok in het naburige Campestre. Van 1999 tot

Standbeeld van Augustinus Damen in Bandeira do Sul

2003 bouwde hij nog vier opvangcentra voor gehandicapte jongeren en zeven kribbes voor straatkinderen in naburige dorpen en twee opvangcentra voor drugs- en drankverslaafden in Campestre.

Met zijn onuitputtelijk enthousiasme heeft hij heel vele mensen ter plaatse weten te bezien en te overtuigen om dit alles samen met hem op te bouwen. We kennen het spreekwoord: 'Waar een wil is, is een weg.' Augusti-

nus wist duidelijk wat hij wilde en hij had de gedrevenheid om het effectief waar te maken, vaak ondanks verzet, onbegrip of tegenwerking. Want het moest bij hem vooruitgaan. Bovendien is het alleen mogelijk geweest door de jarenlange financiële steun uit België, Nederland en Brazilië van familie, vrienden, weldoeners, verenigingen, firma's, stichtingen, parochies, organisaties en overheden.

In 2003 keerde hij terug naar België. Hij nam zijn intrek bij medebroeder Piet Vervaeke op de pastorij van Berchem-Groenenhoek en hij werd medewerker bij Wereld Missiehulp (nu We Make Hope) in Boechout. Vanaf 2007 woonde hij ter plaatse in Boechout en was er conciërge en begeleider van jongerengroepen. Samen met zuster Claire Overath, zuster van het Arme Kind Jezus van Gemmenich, deed hij acties in scholen om de jeugd te motiveren voor daadwerkelijke christelijke solidariteit.

In 2004 werd hij benoemd tot pastoraal verantwoordelijke voor de Portugees sprekende katholieke gemeenschap in het bisdom Antwerpen.

Bij heel vele mensen in Brazilië en in Vlaanderen blijft hij onvergetelijk door wat hij gerealiseerd heeft, door het enthousiasme en de passie voor zijn werk, door de verhalen die hij vertelde en door de hartelijke contacten. In Brazilië kreeg hij op drie plaatsen een monument en er werd een museum ingericht over zijn leven en werk. In 2018 verscheen zijn autobiografie in het Nederlands: "Ik koos voor een grotere Liefde!"

Meer dan 40 jaar is Augustinus missionaris geweest in Brazilië, maar hij is missionaris

Op bezoek in zijn eigen 'museum', 2015

gebleven tot zijn laatste dagen. Missionaris zoals elke christen het zou moeten zijn: gezonden om het Evangelie te verkondigen in woord en daad. Met de hem eigen gedrevenheid heeft Augustinus zich onvermoeibaar ingespannen om een werkdadig geloof te verkondigen waarin gebed en liturgie uitmonden in een concrete, efficiënte en sociale bewogenheid voor de zwaksten. Voor velen van hen was hij als een vader.

Dat was zijn roeping waarvoor hij dankbaar was. Aan het einde van zijn autobiografie schrijft hij: 'Heer Jezus, ik dank U omdat U mij geroepen hebt om uw priester te zijn.'

In die dankbaarheid is hij onverwacht overleden in Wilrijk op 25 april 2025.

Abt Marc Fierens